

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/18/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112222015
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112222015.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: S. Z., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Z. X, I., v tomto konaní zastúpený opatrovníčkou: Mgr. Q. O., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Piešťany, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, zastúpený spoločnosťou: advocatius, s.r.o., Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, o zaplatenie sumy 3.080,41 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č.k. 15C/23/2013-148 zo dňa 07.10.2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol a odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Súd tiež zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Trnava zo dňa 07.11.2012, č.k. 16Ro/164/2012-22.

Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne citáciou ust. § 497 Obch. zákonníka, § 54 ods. 1, § 3 ods. 1, § 39 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, § 558 Obč. zákonníka, § 153 ods. 1 O.s.p., § 4 ods. 8, § 7 ods. 2, § 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany vedľajšieho účastníka na strane odporcu sa súd zaoberal otázkou, či je vedľajší účastník oprávnený podať odpor, vzniesť námietku premlčania, keď dospel k záveru, že je na takýto úkon oprávnený. Vedľajší účastník na strane odporcu vstúpil do konania písomným podaním zo dňa 14.12.2012, doručeným súdu dňa 19.12.2012. Písomným podaním doručeným súdu dňa 01.03.2013 vzniesol námietku premlčania, keď opatrovníčka odporcu nemala námietky proti vstupu vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane a tiež nemala námietky ani proti vznesenej námietke premlčania vedľajším účastníkom. Ďalej sa zaoberal dôvodnosťou vznesenej námietky. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že uplatnená pohľadávka bola splatná dňom 31.07.2008, tak ako sa to uvádza v dodatku k zmluve uzavretého dňa 28.11.2007, keď k tejto súvislosti treba uviesť, že navrhovateľ nedisponuje údajmi o tom, kedy došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti poskytnutého úveru. Navrhovateľ doručil súdu návrh dňa 30.10.2012, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby. Zámer navrhovateľa dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 14.10.2011, ktorú odporca podpísal, súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli

naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Z tohto dôvodu uznanie dlhu odporcom považuje súd za právne neúčinné, pretože v konaní nebolo preukázané, že odporca vedel o jeho premlčaní tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka. Uznať možno aj premlčaný dlh, ale uznávací prejav dlžníka bude mať právne účinky len vtedy, ak dlžník vedel, že dlh je premlčaný, čo v tomto prípade navrhovateľ nepreukázal. Z dohody vyplýva, že vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch je zakomponovaná v bode 3 tejto dohody, označenej ako forma splatenia záväzku. Nakoľko vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania, túto súd považoval za odôvodnenú, preto z uvedených dôvodov žalobu zamietol. V zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v konaní úspešnému odporcovi nepriznal súd náhradu trov konania, nakoľko tento si trovy konania neuplatnil, náhradu trov konania súd nepriznal ani vedľajšiemu účastníkovi, ktorý si trovy konania neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrhu v celom rozsahu vyhovel, alebo aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Navrhovateľ poukázal na to, že dňa 14.10.2011 odporca podpísal dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, prostredníctvom ktorej odporca uznal svoj záväzok voči navrhovateľovi vzniknutý zo zmluvy o vydaní a používaní platobnej karty č. 284161788 uzavretej so Slovenskou sporiteľňou, a.s., vo výške 3.080,41 Eur s príslušenstvom čo do dôvodu a výšky a zaviazal sa splatiť svoj záväzok. Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň žalovaný potvrdil vedomosť o premlčaní dlhu a následkami s tým spojenými. Žalobca poukázal na skutočnosť, že v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta O.z. zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu, pričom zároveň v danom prípade v čase uznania nebol záväzok žalovanej premlčaný. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta O.z. nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 O.z., čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 O.z. viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie. Na rozdiel od uvedeného, úprava obsiahnutá v ust. § 558 O.z. spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh, o jeho premlčaní, so vznikom vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval, t.j. ust. § 110 O.z. nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky s nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal, o jeho premlčaní a jeho následkoch. Žalobca zdôraznil, že ak by aj v danom prípade išlo o premlčaný záväzok a žalovaný by v čase uznania dlhu nevedel o jeho premlčaní, právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá ust. § 110 ods. 1 druhá veta O.z., t.j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej doby v takomto prípade nastupuje. Rovnaký právny názor je vyjadrený aj v rozsudkoch NS ČR 3Cz 6/68, 33 Cdo 155/2007, 33Odo 934/2005, 33Odo 1039/2004. Tým, že žalovaný podpísal dohodu, prejavil vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v jeho záujme, pretože po jeho splatní nebude figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť jeho postavenie pri žiadosti o úver. Obsah dohody nie je tak rozsiahly, aby sa s ním žalovaný nemal možnosť oboznámiť. Žalovaný dohodu podpisoval vo svojom bydlisku, mal možnosť si dohodu v pokoji prečítať, dohodu nemusel podpísať, ak s jej obsahom nesúhlasil. Žalobca zastáva názor, že žalovaný po tom, čo sa oboznámil s obsahom dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznal a vyjadril svoju vedomosť s premlčaním pohľadávky. Podľa odvolateľa aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a nemožno ju chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Ak aj boli niektoré pojmy pre odporcu nezrozumiteľné, malo byť predovšetkým v záujme odporcu dožadovať sa ich vysvetlenia. Prístupom súdu došlo k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa. Konanie odporcu nemožno považovať za morálne a čestné, je absurdné, aby takému konaniu zo strany súdu bola poskytnutá ochrana. Na záver odvolateľ poukázal na niekoľko rozhodnutí krajských súdov v obdobných veciach.

Odporca a ani vedľajší účastník na jeho strane odvolací návrh nepodali, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože prevažne zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný.

Z obsahu spisu vyplýva, že Slovenská sporiteľňa, a.s. uzatvorila s odporcom dňa 17.08.2005 Zmluvu č 284161788, súčasťou ktorej sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov. Na základe tejto zmluvy Slovenská sporiteľňa poskytla odporcovi platobnú kartu s výškou kartového rámca 40.000,- Sk s úrokovou sadzbou 16,80% ročne so splatnosťou úrokov mesačne, k poslednému dňu v mesiaci. Konečná splatnosť kartového rámca bola určená dňom 15.08.2006. Z prílohy č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi postupcom Slovenskou sporiteľňou, a.s. a navrhovateľom dňa 24.03.2011 vyplýva, že k uvedenému dňu zostatok pohľadávky predstavoval celkom sumu 3.150,41 Eur, z ktorej sumy istina predstavovala sumu 1.558,84 Eur. V čase postúpenia pohľadávky bol odporca v omeškaní 1239 dní, čo predstavuje 3,39 roka. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 12.04.2011 vyplýva, že pohľadávka v čase jej postúpenia predstavovala sumu 3.150,41 Eur plus príslušenstvo. Z pokusu o zmier zo dňa 20.09.2012 vyplýva, že odporca bol vyzvaný navrhovateľom, aby si svoju povinnosť uhradiť pohľadávku navrhovateľa splnil najneskôr do 27.09.2012 vo výške 3.436,55 Eur. V uvedenom pokuse o zmier navrhovateľ uvádza, že pôvodným veriteľom bola vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru dňa..., avšak tento údaj sa v pokuse o zmier neuvádza.

Z dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 14.10.2011 je zrejmé, že navrhovateľ ako veriteľ a odporca ako dlžník uzatvorili predmetnú dohodu, pričom táto obsahovala aj uznanie záväzku, formu splatenia záväzku, rozhodcovskú doložku a záverečné ustanovenia. Z dohody podľa bodu 3.1 vyplynulo, že odporca sa zaviazal splatiť svoj záväzok v pravidelných splátkach v dohodnutej výške 55,- Eur k 13-temu dňu v mesiaci, pričom dátum splatnosti prvej splátky je 13.11.2011. V bode 2 uzatvorenej dohody odporca uznal čo do právneho dôvodu a výšky záväzok vo vzťahu k navrhovateľovi vo výške 1.558,84 Eur a náklady na inkasné konanie vo výške 150,- Eur.

Sporným zostalo a zároveň to tvorilo predmet prieskumu odvolacieho súdu, aké následky mala dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 14.10.2011 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom, na základe ktorej podľa tvrdenia navrhovateľa došlo k predĺženiu premičacej doby na 10 rokov.

Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade bolo potrebné posúdiť charakter právneho úkonu, zmluvy o vydaní a používaní platobnej karty č. XXXXXXXXXX zo dňa 17.08.2005 (ďalej aj len „zmluva“), k

uzavretiu ktorej došlo medzi odporcom a Slovenskou sporiteľňou, a.s., na základe ktorej banka poskytla odporcovi kartový rámec vo výške 40.000,- Sk a odporca poskytnuté finančné prostriedky v celom rozsahu nevrátil, pretože tento právny úkon predchádzal uzavretiu dohody o uznaní záväzku zo dňa 14.10.2011. Obidva právne úkony na seba nadväzujú a spolu súvisia. Zmluva o vydaní a používaní platobnej karty bola uzavretá podľa ustanovení § 497 a nasledujúcich Obchodného zákonníka. Z formy a obsahu zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mala banka už pripravený a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa žalovaného, pričom žalovaný obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť a ani neovplyvnil.

Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 (v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi 17.08.2005), zmluva pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ nespadála. Je ale nesporné, že zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 23a z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, keďže ide o zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky spotrebiteľskou zmluvou. Keďže z § 52 a nasl. OZ nie je možné vyvodiť, že 5. hlava OZ sa vzťahuje len a výlučne na tie spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 52 ods. 1 OZ, odvolací súd je toho názoru, že všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. OZ je nevyhnutné aplikovať i na spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 23a z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Keďže Slovenská sporiteľňa, a.s. bola osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, vystupovala v pozícii dodávateľa v zmysle § 52 ods. 2 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a je i veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na to, že odporca pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 3 OZ v uvedenom znení považovať za spotrebiteľa a zároveň je spotrebiteľom i v zmysle § 3 ods. 2 z. č. 258/2001 Z.z. Vzhľadom na to, že zmluvou o úvere sa Slovenská sporiteľňa, a.s. zaviazala poskytnúť ako dodávateľ odporcovi ako spotrebiteľovi dočasne peňažné prostriedky vo forme úveru a odporca ako spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť spolu s odmenou, zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa základné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a) a b) z. č. 258/2001 Z.z., keď zároveň nebolo preukázané, že by zmluva uzavretá medzi účastníkmi bola niektorou zo zmlúv vymenovaných v § 1 ods. 2 z. č. 258/2001 Z.z., a preto nie je vylúčená spod jurisdikcie tohto zákona.

Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou zo dňa 17.08.2005 je nevyhnutné posudzovať podľa z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady prednosti aplikácie špeciálnej právnej úpravy, ktorou v danom prípade je z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i § 52 a nasledujúcich OZ, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení OZ a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Posúdenie záväzkového vzťahu medzi odporcom a bankou bolo potrebné z toho dôvodu, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.03.2011 medzi postupcom, Slovenskou sporiteľňou, a.s. a postupníkom, t.j. žalobcom, došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému na žalobcu. Postúpenie pohľadávky malo za následok, že žalobca vstúpil do práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy ako veriteľ. Postupca postúpenú pohľadávku so všetkými právami s ňou spojenými stratil. Postupník, t.j. žalobca nadobudol pohľadávku aj so všetkými námietkami, ktoré možno proti nej uplatniť. K týmto námietkam môžu pribudnúť aj iné námietky, vzniknuté z nového pomeru medzi dlžníkom a novým veriteľom.

Žalobca dňa 14.10.2011 ako postupník uzavrel so žalovaným dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Žalobca tvrdí, že došlo k uznaniu záväzku, čo malo za následok predĺženie premlčacej

lehoty na 10 rokov a zmluva bola doplnená o rozhodcovskú doložku a záverečné ustanovenia. Z uvedeného vyplýva, že dohodou o uznaní záväzku pôvodný záväzok nezanikol, nevníkol nový záväzok, došlo len k zmene, doplneniu pôvodne uzavretého záväzku. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobca vstúpil do práv a povinností postupcu a nedošlo k zániku pôvodne uzavretej zmluvy, len k jej zmene (doplneniu), posúdenie zmluvy a jej dodatku formou uznania záväzku sa nezmenilo, ide o spotrebiteľskú zmluvu a žalobcu je potrebné považovať za dodávateľa, voči ktorému možno použiť všetky námietky, ako bolo hore uvedené.

Ak žalobca ako dodávateľ uzavrel so žalovaným dohodu o uznaní záväzku, je možné dôjsť k záveru, že takáto zmluvná podmienka (dohoda) spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (začala plynúť nová 10 ročná premlčacia lehota) a preto je neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ aj s prihliadnutím aj k uvedenému nižšie. Spotrebiteľ nemá záujem na predĺžovaní premlčacej lehoty, čím sa vystavuje dlhému obdobiu právnej neistoty a táto zmluvná podmienka upravená spotrebiteľskou zmluvou uzavretou medzi účastníkmi sa odchyľila od ustanovení OZ v neprospech spotrebiteľa, pretože ustanovenia OZ vo všeobecnosti upravujú 3-ročnú premlčaciu lehotu. Keďže zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku, je v tejto časti neplatná a pre posúdenie nároku navrhovateľa je potrebné aplikovať § 101 OZ.

Podľa § 55 ods. 1 OZ sa zmluvné dojednania spotrebiteľských zmlúv nemôžu odchyliť od zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa nesmie vzdať práv, ktoré mu zákon poskytuje, alebo inak zhoršiť svoje postavenie. Jeho postavenie nesmie byť zhoršené ani s jeho súhlasom, preto prehlásenie o predĺžení premlčacej lehoty v prospech žalobcu ako podnikateľského subjektu je možné považovať za absolútne neplatné, pretože postavenie spotrebiteľa tým bolo značne zhoršené.

Ak odvolací súd v súlade s hore uvedeným považoval žalobcu za dodávateľa, a záväzkový vzťah medzi účastníkmi za spotrebiteľský, je potrebné v danej veci tiež aplikovať ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, zák. č. 250/2007 Z.z. (predtým zák. č. 634/1992 Zb. ako súd už vyššie uviedol). Ustanovenie § 4 ods. 8 citovaného zákona stanovuje, že predávajúci (teda aj dodávateľ) nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Ustanovenie § 7 ods. 2 cit. zák. definuje, že obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade žalobca ako veriteľ dosiahol uzavretie dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku v dôsledku použitia nekalej obchodnej praktiky spočívajúcej v tom, že právny úkon, obsahom ktorého bolo uznanie dlhu, bol súčasťou predtlačenej formulára, do ktorého sa doplnili len údaje o žalovanom (súčasťou tohto formulára bolo aj ustanovenie, že žalovaný uznáva premlčaný dlh). Žalobca však počas konania nepreukázal (na ňom bolo dôkazné bremeno), že žalovanému ako priemernému spotrebiteľovi boli akokoľvek vysvetlené, v súlade s požiadavkou odbornej starostlivosti, následky uznania dlhu najmä s ohľadom na jeho premlčanie, resp. dĺžky premlčacej doby. Následne žalovaný bez toho, aby mu boli vysvetlené následky uznania záväzku, dohodu podpísal (došlo k narušeniu ekonomického správanie sa priemerného spotrebiteľa). Ak by bol žalobca žalovanému vysvetlil následky uznania záväzku (10-ročná premlčacia lehota), bolo by nelogické, že by žalovaný s takýmto poznatkom dohodu o uznaní záväzku podpísal. Navyše súdu je z jeho rozhodovacej činnosti zrejmé, že žalobca nakupuje premlčané pohľadávky vo veľkom množstve a následne iniciuje stretnutia, na ktorých bez náležitého vysvetlenia následkov uznania záväzkov spotrebiteľom, necháva dohody o uznaní záväzku podpisovať s úmyslom docieľiť nápravu pochybenia právnych predchodcov žalobcu, spočívajúcu v nepodaní žaloby včas (pred uplynutím premlčacej doby) a s cieľom získať výhody na úkor spotrebiteľa.

Je nepochybné, že uznanie záväzku je jednostranný právny úkon, v ktorom dlžník uznáva záväzok čo do dôvodu a výšky. Pre posúdenie platnosti takéhoto právneho úkonu je potrebné aplikovať ust. § 34 a nasledujúce OZ. Posudzujúc platnosť tohto právneho úkonu odvolací súd dospel k záveru, že ide o absolútne neplatný právny úkon, pretože nespĺňa predpoklady riadneho právneho úkonu v súlade s § 39 OZ, pre jeho rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi). Rozpor s dobrými mravmi je rozporom s objektívnym právom a tento rozpor spôsobuje neplatnosť právneho úkonu bez ohľadu na to, či subjekt o tomto rozpore vedel alebo nie. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektorú zo súhrnu spoločenských, kultúrnych a mravných noriem.

Ako súd vyššie dôvodil, k podpisu dohody o uznaní záväzku došlo za použitia nekalej obchodnej praktiky, t.j. konania v rozpore s dobrými mravmi. Takýto jednostranný právny úkon je potom potrebné vyhodnotiť ako absolútne neplatný, od počiatku neexistujúci a samozrejme nespôsobilý následky, t.j. v konkrétnom prípade nedošlo platne k uznaniu záväzku, čo má za následok, že v danom prípade je premlčacia lehota 3-ročná (resp. 4-ročná podľa ObZ). Premlčacia lehota začala v danom prípade plynúť 01.08.2008, deň po splatnosti pohľadávky a uplynula 01.08.2011. Žalobca podal žalobu na súd 30.10.2012. Vzhľadom na to, že vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania, súd prvého stupňa k nej správne prihladol a žalobu zamietol.

Vznesenie námietky premlčania je svojou podstatou úkon s hmotnoprávnou relevanciou, no nemožno ho považovať za klasický dispozičný úkon, na ktorý vedľajší účastník by nebol oprávnený. Súd by mal v prípade vznesenia námietky premlčania skúmať názor účastníka iba v takom prípade, ak by vznesenie námietky premlčania bolo v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru odvolacieho súdu v občianskom súdnom konaní je oprávnený vzniesť účinne námietku premlčania vedľajší účastník, združenie na ochranu spotrebiteľa, v prospech hlavného účastníka, na ktorého strane sa zúčastňuje konania. Vedľajší účastník je v konaní zásadne oprávnený na všetky úkony s výnimkou dispozície s konaním a s jeho predmetom, ku ktorým je oprávnený hlavný účastník, a tieto úkony robí práve v prospech hlavného účastníka. Uplatnenie obrany proti žalobe je procesným právom účastníka konania, žalovaného a rovnaké právo má podľa § 93 ods. 3 O.s.p. aj vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na jeho strane. Pomocou obrany proti žalobe sa uplatňujú tiež námietky vychádzajúce z hmotnoprávnej úpravy, ako je práve námietka premlčania, pričom nie je dôležité, či námietky uplatňované v konaní majú pôvod v hmotnom alebo procesnom práve (porovnaj rozsudok NS SR zo dňa 07.07.2005, sp. zn. 21Cdo/2313/2004, rozsudok NS ČR zo dňa 19.02.2009, sp. zn. 25Cdo/539/2008). Ak by absentoval výslovný nesúhlas spotrebiteľa so vznesenou námietkou premlčania zo strany vedľajšieho účastníka, mohla by byť aj takáto námietka účinná, pričom by ju súd posudzoval podľa § 93 ods. 4 tretia veta O.s.p. V danom prípade takýto nesúhlas so vznesenou námietkou premlčania zo strany odporcu nebol daný.

Pre úplnosť je potrebné dodať, že uvedený právny názor je aj v súlade s názorom NS SR vyjadrenom v rozhodnutí z 16.01.2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, podľa ktorého kým rešpektovanie princípu „neznalosť zákona neospravedlňuje“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) je potrebné vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je „princíp ochrany spotrebiteľa“. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka na podrobnú (až detailnú) znalosť právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bolo už ďalej nadbytočným zaoberať sa ďalšími dôvodmi pre zamietnutie žaloby, ako aj ďalšími odvolacími námietkami, nakoľko tieto by nič nezmenili na vyššie uvedenom závere o nevyhnutnosti žalobný návrh zamietnuť pre dôvodne vznesenú námietku premlčania.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p.

napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, ktorý nebol odvolaním osobitne napadnutý, potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnému odporcovi ako aj vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi, odporca a ani vedľajší účastník si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili a z obsahu spisu im ani žiadne trovy nevyplývajú, preto bolo dôvodné odporcovi ako aj vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane náhradu trov odvolacieho konania nepriznať.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.